

Често сам се питала колики је праг људске толеранције и до које границе човек може да подноси нечију глупост и безобразлук, отворено вређање и ниподаптавање, а све то лепо упаковано у широк осмех и тапшање по рамену. Дивила сам се људима, а у исто време их и кривила зашто дозвољавају да се према њима односе као према мање вреднима и недостојним поштовања. Зашто себи свесно или несвесно ускраћују самопоштовање. Питала сам се где ту престаје мазохизам, а почиње глупост.

И како то по обичају бива, све оно што вас нервира, што презирете и критикујете, а склони смо томе више него да нешто похвалимо, догоди се и вама. Сада су на испиту ваше стрпљење, толеранција и улога пристojног и доброг домаћина. Е тако и ја, сасвим случајно, али не могу рећи ненамерно, нађох се на једном скупу коме, морам бити искрена, ни по којим логикама здравог разума нисам припадала. Из поштовања, обавезе и заслуга других људи натерах себе да седим, да се смешкам. Строго су ми наредили да се не намрачим и наместим упитни поглед чуђења и неодобравања.

И тако, намонтирах осмех, сместих се у неки хошак, како не бих била примећена, а да све приметим. Професионална деформација, рећи ће неки. Не, само жеља да се што пре изгубим, а да то нико не уочи. **Наоружах се стрпљењем и почех да бројим до хиљаду и назад више пута.** Е, сад сигурно сви знате за онај осећај када вам је неко на први поглед антипатичан и када немате нерава да саслушате оно што вам прича. **И почиње прича.** Знате оно, ми смо најпаметнији, ми ћемо вас свему да научимо, само да нам се придружите и схватите корист свега овога. Слушам и не могу да верујем. Окренем се око себе питајући се да ли сам ја једина овде која нема представу о

Пожевили Ицуоети

чему се ради или има још Мохиканаца. Бацим поглед лево, па десно, и одахнем; нисам једина. Најпре осећање одахнутости, потом један блунав осећај и на крају љутња.

Не патим ја од комплекса провинције, и не вређа ме то што прича коју слушам нема никаквог смисла, али постајем осетљива на недостатак пристojног понашања и уважавања саговорника. Таман сам се умирила и обећала себи да нећу реаговати, јер то није културно и не приличи васпитаном чељадету, иако оно до-

ла - зило из провинције. То да је Београд велики град, да тамо имате могућности да видите све и свашта, да успете у животу то сви знамо. И сви смо, где чуда, бар једном били у том велеграду, видели Калемегдан, Кнез и све благодети престонице.

Али када се разлеже питање имате ли ви у Ариљу цвећару, једва се уздржах да не одговорим. Пораз. Смех се разлеже око мене. Оштро погледах говорника, до кога и не допреше моје жаоке, скупих своје ствари и изађох напоље. Дочека ме прохладна и снежна ариљска ноћ. Пахуље су летеле на све стране, а ја сам била сламка у вејавици, једно са светом, са небом, са новоствореном чаролијом. У подножју висоравни назирала се у свој својој величини ариљска црква. Оштри ваздух

разбистри ми главу и би ми драго што сам из провинције и то баш ове провинције и пожелех да се вратим и кажем... Шта, они и онако не би схватили.

И сад, када је све прошло, када бистре главе могу да размишљају о свему питам се зашто толико пажње обраћамо на небитне ствари. Па свако има право на своје мишљење. Можда се њима стварно учинило да је ово само једно место на путу до Нушићеве Ивањице и да је сасвим нормално питати има ли овде месара, цвећара или, не дај Боже, продавница маркиране одеће. Е сад што смо ми сувише осетљиви и поносни и што живимо као сав нормалан свет то је друга ствар. Тек другима не можемо наметнути шта да мисле о нама. Сада сам вероватно љута на себе, због чега сам свему посветила оволико места, и да није већ одавно прошла поноћ, и да већ дуго не покушавам да склопим неколико реченица које би имале смисла одустала бих од овог Сизифовског посла. Овако нека ово угледа светлост дана и нека некима

буде опомена да понекад треба имати храбрости и изнети своје мишљење. То право вам никада и нико не може оспорити. И да, да смо ми заиста недођија каквом нас је сматрала она госпођа са почетка приче вероватно би ово „шкрабање“ завршило у канти, овако на срећу и ми смо поодавно у 21. веку па тако и ово сведочанство о људској глупости опста можда само и као покушај да се сметну са ума неке много важније ствари за које треба више стрпљења и толеранције.

Зато, драге моје даме, с обзиром да сте стоички поднеле омаловажавањање и себе и вашег града, из свега тога изашле насмејане и расположене, достојне наследнице Кларе Цеткин, заслужиле сте да вам честитамо 8. март.

С. Р.

